

A Fővárosi Ítéltábla **felperesi jogi képviselő neve, címe**) által képviselt felperes neve (**felperes címe** felperesnek, a **alperesi jogi képviselő neve, címe**) által képviselt **alperes neve, címe** alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. január 10. napján kelt 5.P.21.104/2017/46. sorszám alatt meghozott és 49. szám alatt kiegészített ítélete ellen az alperes részéről 47. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

#### í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletének csatlakozó fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak külön felhívásra 394.710 (háromszázkilencvennégyezer-hétszázötz) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 5.000 (ötezer) forint csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

#### I n d o k o l á s

A felperes a keresetében a 2014. május 22. napján elszenvedett közlekedési balesetéből eredő vagyoni kárait és sérelemdíj igényét érvényesítette az alperessel szemben, gépjármű kötelező felelősségbiztosításra alapítottnak.

Az alperes a felperes közrehatása alapján a kereset jogalapját 50%-ban ismerte el, a térítési kötelezettségét nem vitatta, és hivatkozott arra, hogy az általa kifizetett összegek alkalmasak voltak a felperes kárának ellensúlyozására, ezért a további igényt alaptalannak tartotta, és a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a kiegészített ítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 4.000.000 forint sérelemdíjat és 2014. május hó 22. napjától számított késedelmi kamatait, 61.975 forintnak 2014. június 26-tól 2017. június 27-ig számított késedelmi kamatait, gondozási költségként 66.875 forintot és 2014. július 5. napjától számított kamatait, 57.090 forintot és 2014. szeptember 5. napjától számított kamatait, 30.000 forintot és 2014. október 10-től számított kamatait, háztartási többlet költségként 90.000 forintot és 2014. szeptember 10-től számított kamatait, valamint 2014. december 1-től 2019. január 31-ig terjedő időre 1.000.000 forintot és 2017. október 1-től számított késedelmi kamatait, kert gondozás többletköltségeként 2014. október 1-jétől havi 25.000 forintot, melyből 2019. január. 31-ig lejárt 1.300.000 forint, és ennek 2017. szeptember 1-től számított kamatait, közlekedési többlet költségként 2015. szeptember 1-től 2019. január 31-ig 615.000 forintot és 2017. január 1-től számított kamatait, gyógyszer költségként 240.000 forintot 2015. november 1-jétől 2019. január hó 31-ig terjedő időre, és ennek 2017. szeptember 1-től számított kamatait, valamint 2019. február 1-től járadékként havi 65.000 forintot. Az elsőfokú bíróság járadékként 2019. február 1-től az alábbi tételeket ítélte meg a felperes javára: háztartási kisegítői költség havi 20.000 forint, kert gondozási költség havi 25.000 forint, gyógyszer költség havi 5.000 forint, közlekedési többlet költség havi 15.000 forint. Kötelezte az alperest, fizessen meg

a felperesnek 450.000 forint + áfa perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és elutasította a művelődési többlet költség címén előterjesztett kereseti követelést is. Rendelkezett az ítélet előzetes végrehajthatóságáról, továbbá kötelezte az alperest, térítsen meg 420.000 forint le nem rótt kereseti illetéket, és 191.637 forint előlegezett szakértői költséget.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában tényként állapította meg, hogy a felperes 2014. május 22. napján személygépkocsi vezetőjeként súlyos sérüléseket szenvedett el az M7 autópályán bekövetkezett balesetben. A Ptk. 6:535. §, 6:519. §, 2:52. § és 2:53. §, valamint a 2009. évi LXII. törvény alapján, mivel az alperes nem tudta bizonyítani a felperes felróható közrehatását a balesetben, a kereset jogalapját 100% mértékben megállapította. A vagyoni károk körében gépkocsi kárként a forgalomból kivonása költsége iránti igényt elutasította. Gondozás, ápolási költség tekintetében megállapította, hogy a felperes a kórházi haza bocsátás után 4 hónapig ágyhoz kötött volt, napi 4 órás gondozási szükséglet merült fel, és az akkori minimálbér alapulvételével, a felperes által megjelölt 126.875 forintot elfogadta. Az alperes 60.000 forint teljesítése elszámolásával további 66.875 forintra marasztalt. A 2014. augusztus 13. és szeptember 28. közötti 1,5 hónapra, napi három óra gondozással számolva 57.090 forintot ítelt meg, majd az ezt követő október és november hónapokra összesen 30.000 forintot. Háztartási kisegítő költségére - a ház nagyságára és az ehhez igazodó munkákra figyelemmel - napi 1,5 óra tevékenység alapján, a minimálbérhez viszonyítva, a szakvélemény szerinti 6 hónap időtartamra havi 25.000 forintot állapított meg, és elszámolva az alperes 60.000 forint teljesítését, 90.000 forintra marasztalt. Mivel 2014 után a felperes továbbra is alkalmatlan az állással, járással, terheléssel, guggolással igénylő munkák végzésére, a közepesen nehéz és nehéz munkákra 2014. december 1-től, véghatáridő nélkül havi 20.000 forint járadékot állapított meg, az ítélelhozatalig lejárt 50 hónapra ez összesen 1.000.000 forint. Kert-ápolási költségek tekintetében a tanúvallomások és a csatolt felvételek alapján megállapította, hogy a felperes kertje átlagon felüli, mind a telepített növényzet, mind azok karbantartása tekintetében, így az megfelelő gondozást igényel. A munkaráfordításra tekintettel elfogadta a havi 25.000 forint járadék igényt, 2014. október 1-jétől 2019. január hó 31-ig a lejárt járadék így 1.300.000 forint. A közlekedési többletköltségnél kiemelte, hogy az alperes 60.000 forintot megfizetett peren kívül, amit a 2015. szeptember 1-ig felmerült költségekre számolt el. 2015. szeptember 1-től a felperes ismét munkába állt, a tömegközlekedéssel az idő ráfordítása sokkal több lenne, ugyanakkor fizikai állapota folytán nem tud gépkocsit vezetni, de pszichésen sem alkalmas rá, ezért a férje hozza-viszi a munkába. A felperes állapotából adódóan nem várható el, hogy a tömegközlekedéssel, napi 1000 métert meghaladóan gyalogoljon is. Ezért a havi 15.000 forint igényt nem tartotta kirívónak, 2019. január 31-ig, 41 hónapra a lejárt járadék összeget 615.000 forintban ítélte meg. A kísérő költségénél megállapította, hogy a végtag terhelési tilalom ideje alatt, 2014. augusztus 12. napjáig 6 alkalommal szorult a felperes kísérőre. A felperest gépkocsival a férje vitte, így külön kísérő költséget nem látott megállapíthatónak. A munkába állást követően sem tartotta indokoltnak a járadék igényt, ezért azt elutasította. Gyógyszer költsége a számlákkal igazolt fájdalomcsillapítók havi 5.000 forint költségét elfogadta. Mivel a felperes sántít, fájdalmai vannak, 2015. január 28-tól gyógyszer költségként havi 5.000 forintot megítélt, az ítélelhozatalig lejárt járadék összege 240.000 forint. A művelődési többletköltség tekintetében a keresetet elutasította, mert az alperesi teljesítésen felüli igényt nem tartotta alaposnak. Sérelemdíj tekintetében értékelte a felperes baleseti maradványállapotát, az mennyiben változtatta meg negatív irányban az életminőségét, és ezek mérlegelésével 4.500.000 forintot látott megállapíthatónak, amelyben elszámolta az alperes 500.000 forint teljesítését, így 4.000.000 forintra marasztalt. Rögzítette, hogy a felperest 2019. februártól járadék illeti meg a rendelkező részben írtak szerint véghatáridő nélkül, illetve amennyiben a térdprotézis műtetre sor kerül, annak eredményétől függően. A perköltségről a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelem teljes

elutasítását kérte, másodlagosan a Pp. 252. § (2) bekezdés alapján hatályon kívül helyezni kérte az ítéletet, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására utasítani. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének. Nem vette figyelembe a baleset helyszíni szemléről készített rendőrségi jegyzőkönyvet, amely mint okirati bizonyíték igazolja, hogy a felperes megszegte a biztonsági öv használatára vonatkozó KRESZ rendelkezést. Ezért fenntartotta, hogy a felperes közrehatott a baleset folytán bekövetkező sérüléseinek kialakulásában, azok súlyosságában, ezért továbbra is vitatta a 100 % kártérítési felelősség fennállását. A gondozási költség körében hivatkozott a szakvéleménynek a napi gondozási óraszámra tett megállapításaira, amelyekből megítélése szerint 2014. október és november hónapokra nem lehetett volna egyező óraszámú gondozási költséget megállapítani. Vitatta, hogy a minimálbér alapulvételeivel - mely bruttó összeg - lehetne megállapítani a járadék összeget. A háztartási kisegítői többletköltségnél megítélése szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az orvosszakértői véleményt. Nem nyert bizonyítást, hogy a közepesen nehéz és nehéz háztartási munkák alá milyen munkák tartoznak, továbbá az sem, hogy minden hónapban napi 1,5 órát vesznek igénybe ezek a munkák. E körben is az indokolás hiányosságára utalt, továbbá vitatta az összecszerűséget is. A minimálbért nem tartotta a járadék összeg számítás alapjául vehetőnek. Utalt arra is, hogy a minimálbér bruttó összeg és az elsőfokú bíróság a 2018. évi kötelező legkisebb munkabérrel számolt. A kert gondozás többletköltsége tekintetében az ítéletet megalapozatlannak tartotta, hangsúlyozta, hogy a közepesen nehéz és nehéz munkák körében szorul segítségre a felperes. Vitatta az elsőfokú bíróság megállapításait a kertre vonatkozóan, figyelemmel arra, hogy a növényzet pontos meghatározása, az azokkal összefüggő kerti munkák, az elvégzendő munkára fordítandó időmennyiség szakértői kompetenciába tartozik, és vitatta a napi 1,5 óra idő szükségletet, továbbá az összecszerűséget is, a már korábban kifejtett minimálbér figyelembevételének indokoltságát. Közlekedési többletköltség tekintetében megítélése szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az orvosszakértői vélemény megállapításait, valamint az alperesi nyilatkozatokat. Hangsúlyozta, hogy a szakvélemény szerint a felperes alkalmas a tömegközlekedésre és rövidtávú gyaloglásra. Utalt az általa csatolt útvonalterv számításra. Megítélése szerint a felperest kényelmi szempontból a férje szállítja minden nap a munkába, amely nem hárítható át az alperesre, tehát e költség viselésére nem kötelezhető. Kiemelte azt is, hogy az igazságügyi pszichiáter szakértő megállapítása szerint a felperes pszichés zavarban nem szenved, így tévesnek tartotta e körben az első fokú ítéleti megállapításokat. Az ítéletben helyesen megállapított 6 alkalommal kezelésekre, kontroll vizsgálatra történő utazási költség nyilvánvalóan nem igazol havi 15.000 forint összegű benzinköltséget. Egyebekben összecszerűségében is vitatta a járadékot. Megítélése szerint a gyógyszer költség tekintetében sem tett eleget a az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének, amikor is az alperesi nyilatkozatot meg sem említette, figyelemmel arra, hogy levezette a csatolt gyógyszer számlák alapján az esetleges költség felmerültét, és az indokolt gyógyszereket. Ezt fenntartotta, hangsúlyozva, hogy a magas vérnyomást szabályozó és az antidepresszáns gyógyszer a perbeli balesettel összefüggésbe nem hozható. A sérelemdíjat túlzottnak tartotta. Fenntartotta a korábban kifejtett álláspontját, kiemelve, hogy nem igazolt, hogy a felperes a pénztárosi munkakörének betöltésére ereje megfeszítésével képes. A felperes azon félelmét is megalapozatlannak tartotta, hogy a baleset bekövetkezése miatt elveszítheti munkáját, hiszen azóta is dolgozik a felperes. Hangsúlyozta a pszichológus szakértői megállapításokat. Vitatta továbbra is, hogy a felperes a balesetet megelőzően sport szempontból aktív ítéletet élt, és így vitatta, hogy kizárólag a baleset következtében hízott volna el. A túlsúly értékelését is sérelmezte. Nem tartotta igazoltnak, hogy a felperes fizikai munkát egyáltalán nem végezhet, szorongás és közlekedési fóbia jellemezné, továbbá, hogy poszttraumás stressz zavarban szenved, valamint a munkához, munkavégzéshez való jog, illetve a társadalmi életben való részvételhez fűződő jog sérült volna. Ezért az általa már teljesített kifizetés teljes mértékben kompenzálta a felperes sérelemdíj igényét. A perköltség viselése körében hivatkozott az elsőfokú eljárásban már csatolt

üggyvédi megbízási szerződésben foglalt költségeire, díjaira, amelyeket érvényesíteni kívánt, amit ismételten előterjesztett a másodfokú eljárásra is kiterjedően.

A felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, melyben az ítélet részbeni megváltoztatását, az alperes kötelezését kérte kísérő költségeként 60.000 forint és 2014. augusztus 28. napjától számított késedelmi kamatait, továbbá 2015. szeptember 1. napjától havi 5.000 forint járadék megfizetésére azzal, hogy a lejárt járadék után középátlagos időponttól késedelmi kamat fizetését is kérte. Hivatkozott az orvosszakértő megállapításaira, valamint személyes előadására és a tanúvallomásra, amelyek alapján bizonyítottanak tartotta, hogy a balesetet megelőzően, korábban munkahelyére gépkocsival járt, azonban a baleset óta sem testileg, sem fizikailag nem képes az autóvezetésre, és ezért a munkahelyére férjének kell vinnie-hoznia gépkocsival, amely megalapozza a kísérő költsége járadék igényét.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezésén túlmenően az ítélet helybenhagyását kérte, helyes indokaira tekintettel. Kiemelte, hogy az alperes a közrehatást nem bizonyította. Utalt a büntető eljárásban készült orvosszakértői vizsgálaton tett előadására, a büntetőeljárás jegyzőkönyvében rögzített nyilatkozatokra. Az alperes által fellebbezéssel támadott kártételek tekintetében megalapozottság folytán kérte az ítélet helybenhagyását.

Az alperes a csatlakozó fellebbezés tekintetében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés nem alapos.

Fellebbezéssel és csatlakozó fellebbezéssel nem volt támadott a gépkocsi kárt, valamint a művelődési többletköltséget elutasító ítéleti rendelkezés, ezért a Pp. 228. § (4) bekezdésére figyelemmel az ítélőtábla a kiegészített ítélet ellen benyújtott fellebbezés és csatlakozó fellebbezés korlátaira tekintettel bírálta felül az elsőfokú kiegészített ítélet megalapozottságát.

Az elsőfokú bíróság részletes bizonyítást folytatott le. A kirendelt igazságügyi szakértő véleményét az észrevételekre is figyelemmel kiegészítette, illetőleg a szakértőt meghallgatta, további szakértői bizonyítás szükségessége nem merült fel. A kereset jogalapja és az egyes támadott kártételek a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján érdemben elbírálhatók voltak. Az elsőfokú bíróság ítéletét, a döntésének alapját indokolta, az alperes által hivatkozott indokolási kötelezettség sérelme nem volt olyan mértékű, amely a Pp. 252. § (2) bekezdésének alkalmazását tette volna szükségessé. Az elsőfokú bíróság döntése és annak indokai a kiegészített ítélet alapján megállapíthatók és a rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok alapján a fellebbezési, csatlakozó fellebbezési kérelem korlátaira is tekintettel felülbírálhatók voltak. Ezért hatályon kívül helyezési ok hiányában az ítélőtábla érdemben bírálta el a kiegészített ítélet megalapozottságát, a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési kérelme korlátaira tekintettel, az alábbiak szerint:

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a baleset bekövetkezésében közrehatott. Az alperes arra hivatkozott e körben, hogy a felperes KRESZ szabályt szegett azzal, hogy a biztonsági öve nem volt bekapcsolva, és ezzel a sérülése, maradványállapota súlyosbodott. A bizonyítás tehát az alperest terhelte, melynek sikertelensége az alperes terhére kellett, hogy essen a Pp. 164. § (1) bekezdésre tekintettel. A szabálysértési iratok beszerzése nem vezetett eredményre, mert már selejtezésre kerültek. Az alperes csatolta a rendőrségi helyszíni szemle jegyzőkönyvet, továbbá rendelkezésre állt a büntetőeljárás tárgyalási jegyzőkönyve. A baleseti helyszíni szemle jegyzőkönyv 3. oldalán, a felperes adatainál rögzítésre került, hogy a biztonsági övet nem használta a felperes. Ugyanakkor a helyszíni szemle

jegyzőkönyvből arra nem vonható megállapítás, hogy a helyszínelő rendőr ezt milyen tények, körülmények alapján rögzítette. A jegyzőkönyv 4. oldalának a helyszín rögzítésénél utalás van arra, hogy a helyszínelő részben találta eredetben a helyszínt, mivel a sérült személyt a mentők a helyszínelők kiérkezéséig elszállították. Ebből következik, hogy a kiérkező rendőr már nem az eredeti helyszínt látta, hiszen a felperes mint sérült személy, már nem volt a helyszínen, nem volt a gépkocsiban. A büntetőeljárás tárgyalási jegyzőkönyvéből (2017. november 11.) a vádlott nyilatkozata áll rendelkezésre arra, hogy a felperes be volt kötve. A vádlott vallomása alátámasztotta a felperesnek a jelen, valamint a büntetőeljárásban tett nyilatkozatát, miszerint az ütközés után kapcsolta ki a biztonsági övet, mert füstölt a gépkocsi, és abból kívánt kimenekülni, a gépkocsiból ily módon történő kiszállása során nem tudott lábra állni, elesett, és ekkor nyújtottak számára segítséget. A rendelkezésre álló adatokból, illetőleg egyéb adat hiánya miatt nem volt az megállapítható, hogy a helyszínelő rendőr miből vonta le azt a következtetést, hogy a biztonsági övet nem használta a felperes, és ennek folytán a helyszínelő rendőr által rögzített KRESZ szabálysértés milyen tényadatokon alapul. Egyéb adatok épp azt támasztják alá, hogy a felperes a balesetkor a biztonsági övet használta, azt a balesetet követően kapcsolta ki a gépkocsiból való „kimenekülése” érdekében. A helyszíni szemle jegyzőkönyv csak egy okirati bizonyíték, mellyel szemben a bíróság mérlegelhetette a büntetőeljárás tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített vádlotti, sértetti vallomásokat, valamint a felperes jelen perben tett előadását. Valamennyi bizonyíték mérlegelésével az elsőfokú bíróság megalapozottan vont arra jogkövetkeztetést, hogy az alperes nem bizonyította a felperes közrehatását a baleset, illetőleg a baleseti sérülései bekövetkezésében. Ezért megalapozottan kötelezte a teljes igazolt kár megtérítésére az alperest.

A fellebbezéssel és a csatlakozó fellebbezéssel támadott egyes kártételek tekintetében, az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével hozta meg döntését. A fellebbezésben és a csatlakozó fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítéletábra az alábbiakat emeli ki:

Gondozási költség, háztartási kisegítő költség, kert ápolás költsége: Az elsőfokú bíróság a kiegészített orvosszakértői vélemény megállapításait mint aggálytalan megállapításokat alappal vette figyelembe. Ennek alapján megalapozottan állapította meg a balesettel okozati összefüggésben a felperes gondozásra szorultságát, annak idő mértékét, továbbá a háztartási munkák ellátásában és a kert gondozásban való akadályozottságát, annak mértékét. A gondozási óraszámban oly lényeges eltérés nem volt, amely a felülmérlegelésre kellő indokot adott volna. Az ítéletábra megítélése szerint egyik költség igény összegaszerúségének meghatározásánál sem vehető mechanikusan figyelembe a minimálbér. A minimálbér összege csak egy mérlegelési szempont lehet, mint az adott időszakban az ár- és értékviszonyokra is utaló tény, körülmény.

Tény, hogy a felperes gondozását, a háztartási és kerti munkákat a hozzátartozó látta el. Az, hogy hozzátartozó látta el a felperes által el nem végezhető munkákat, illetve a felperes körül felmerülő gondozási tevékenységet, az alperest nem mentesítheti. A hozzátartozói tevékenységre tekintettel a gondozással, a háztartási munkákkal felmerülő költségek konkrétan meg nem határozható összegek, ezért a Ptk. 359. § alapján általános kártérítésre tarthatott igényt a felperes, mind a gondozás, mind a háztartási kisegítői költség vonatkozásában. Az elsőfokú bíróság által mérlegeléssel megállapított összegek felülmérlegelésére kellő indok nem volt.

A kert tekintetében konkrétan nem került meghatározásra, hogy hány, milyen növény van, azonban a felperes olyan fényképfelvételeket csatolt, amelyekből a növények és azokból következő, fenntartásukhoz szükséges időtartam mérlegeléssel megállapítható volt. Tény, hogy a felperes a balesete folytán kerti munkák végzésében akadályozott, a felperes állapotrosszabbodása valószínűsíthető. A fénykép felvételekből következő rendezett állapot fenntartásához szükséges munkák és azok időszükségletének szakértői bizonyítása hiányában is mérlegeléssel megállapítható

volt, hogy a felperes által a baleset óta eltelt időre és jövőre érvényesített járadék összeg, az utóbbi időben a kert gondozási díjak nagyfokú emelkedésére is tekintettel, nem volt kirívóan eltúlzott. Ezért a járadék megállapításának alapja fennállt, az összegszerűség felülmérlegelésére kellő indokot nem látott az ítéletábra.

Közlekedési többletköltség: a kiegészített orvosszakértői vélemény alapján a felperes tömegközlekedésre jelenleg alkalmas, azonban hosszabb távú gyaloglásra nem. A tömegközlekedés igénybe vétele számára gyalogos közlekedést is feltételez. Tény, hogy a felperes a balesetet megelőzően gépjárművel járt a munkahelyére. A szakértő a meghallgatásakor úgy nyilatkozott, hogy a felperes jelen állapotában nem alkalmas a gépjármű vezetésére, a balesetben sérült térde, fennálló maradvány állapota, valamint pszichés hátrányai miatt. Ebből következően a baleseti maradványállapota következtében fennálló gépjárművezetésre való alkalmatlansága okán figyelemmel arra, hogy a balesetet megelőzően is gépjárművel közlekedett a munkahelyére, elfogadható, hogy a férje szállítja gépjárművel a munkahelyére, amellyel többletköltség merül fel. Az ítéletábra kiemeli, hogy a kártérítés funkciója a károsult olyan helyzetbe hozatala, mintha a károkozás nem történt volna meg. Ehhez képest különösen nem várható el attól a felperestől, aki a balesetét megelőzően is gépkocsival járt munkába, hogy a kedvezőtlenebb egészségi állapota mellett tömegközlekedést vegyen igénybe. A tömegközlekedésre való képesség a közlekedésre kiható az egyéb tények, körülmények mellett vehető figyelembe. A jelen esetben a felperes számára a tömegközlekedés időigényes, melynek során nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes a baleset folytán elszenvedett sérülésekből adódóan hosszabb gyaloglásra nem képes, ezért az egészségi állapotára is kihatóan kényelmetlenebb közlekedési mód a tömegközlekedés. Mindezek alapján nem terjed ki a felperes kárenyhítési kötelezettsége arra, hogy tömegközlekedést vegyen igény a munkába járásához. A szokásainak ily mértékű megváltoztatására a kárenyhítés kötelezettség körében nem köteles. Ebből következően a felperesnek kára merült fel azzal, hogy a balesetet megelőző, gépjárművel való közlekedése már nem lehetséges, harmadik személynek, nevezetesen a férjének kell a munkahelyére szállítani. Ez pedig többlet költséggel jár. E tények a járadék igényt megalapítják.

A rendelkezésre álló adatok szerint a felperest a hozzátartozója szállítja, akinek további külön költsége nem merül fel. Ezért az, hogy a gépjármű vezetője egyúttal kíséri is a felperest, nem alapít meg további, külön többletköltséget.

A közlekedési többletköltség és kísérő költsége iránti igény azon alapult, hogy a felperest más gépjárművezetőnek, a saját gépkocsijával kell szállítania, mely jármű vezetője családtag, ezért a munkába járással kapcsolatos többletköltség egységes kárként értelmezhető, amely járadék alapjául szolgálhat.

Mindezek alapján az ítéletábra a közlekedési többletköltség tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét megalapozottnak találta, és külön kísérői költség járadék igény megállapítására kellő indokot nem látott. Utal arra az ítéletábra, hogy a közlekedési többletköltségnél az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte adott időszakban a vizsgálatokon való megjelenés alkalmait és az azzal felmerülő benzinköltséget, ezt meghaladóan a többletköltség lényegében a munkahelyre történő szállítással merül fel, amely a fentiek szerint került értékelésre. Ebből következően az alperesi fellebbezést és a felperes csatlakozó fellebbezését alaptalannak ítélve helybenhagyta e körben az ítéleti döntést.

Gyógyszerszolgáltatás: Az elsőfokú bíróság az orvosszakértői vélemény mérlegelésével megalapozott döntést hozott. A felperesnek a balesetet követően kötőző, sebtapaszt, injekció stb. merült fel költségként, és ezek időszakos felmerülését követően figyelemmel fájdalomcsillapító szedése mindenképpen indokolt. A kiegészített véleményében az orvosszakértő egyértelműen nyilatkozott arra, hogy a gyógyszerek a balesettel okozati összefüggésben merültek fel. A gyógyszer költség felmerült tehát az orvosszakértői véleménnyel is alátámasztott volt. A gyógyszerárakra

figyelemmel, még az alperes által hivatkozott magas vérnyomást szabályozó gyógyszer, illetőleg antidepresszáns gyógyszer készítmény figyelmen kívül hagyása mellett is, az érvényesített havi gyógyszerköltség nem volt oly mértékben eltúlzott, hogy annak leszállítása indokolt lett volna.

A sérelem díj összege volt fellebbezéssel támadott. Az elsőfokú bíróság az orvosszakértői vélemény, a felperes előadása és az egyéb bizonyítékok alapján helytállóan jutott arra a megállapításra, hogy a felperes életminősége a balesetet követően alapvetően és negatív irányban változott meg, korábbi élete, életvitele teljesen megváltozott. A baleseti maradványállapotában az évek folyamán romlás várható, és térdprotézis beültetése mutatkozik szükségesnek, amelyet célszerű minél tovább húznia a kihordhatósági időre figyelemmel. Ebből következően az életminősége, a további fájdalmak és nehezítettségek okán még tovább romolhat. A kiegészített véleményében a szakértő is rögzítette, hogy a felperes már sántít, a lábnyújtása beszűkült, sok állással, járással, térdeléssel, guggolással járó munkák végzésére lényegében alkalmatlanná vált. A szakértő nem tartotta igazoltnak, hogy a pénztárosi munkakör betöltésére csak ereje megfeszítésével képes a felperes, azonban ennek hiányában is a felperesnél fennálló hátrányok oly mértékűek, hogy a baleset időpontjában érvényesülő ár- és értékviszonyokra is figyelemmel az elsőfokú bíróság által megállapított sérelem díj nem tekinthető eltúlzottnak.

Az ítélet tábla kiemeli, hogy - a sérelemdíjra is megfelelően alkalmazható - 34/1992.(VI.1.) AB határozat indokolásában kifejtettek alapján objektív mérce, kritériumok felállítása nem lehetséges, így a bíróságok józanságának, személyes elkötelezettségének és mértéktartásának van meghatározó szerepe. Az egyedi tényállások elbírálása során, a bíróság jogalkalmazási tevékenysége alapján lehet különbséget tenni az adott tényállásra vonatkozóan, hogy a fennálló hátrányok kompenzálására milyen sérelemdíj alkalmas.

A fentiek kiemelésével a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében helybenhagyta.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban a felperesi és az alperesi oldalon felmerült költségek elszámolása mellett, a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján határozott a költségviselésről. Miután az alperes fellebbezése közel 5.000.000 forint fellebbezési pertárgyértékű volt, így ehhez is viszonyítottan a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. § (3) bekezdésére is figyelemmel, a kifejtett ügyvédi tevékenység alapján, mérlegeléssel határozta meg az ítélet tábla az ügyvédi munkadíjat, a megbízási szerződésben rögzítettől eltérő összegben.

A le nem rótt fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés szerint alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, és a Pp. 85/A. § (4) bekezdésére is tekintettel rendelkezett.

Budapest, 2019. június 18.

. Németh László sk.

tanácselnök

. Merőtey Anikó sk.. Molnár Ágnes sk.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: